

## Podklad pro diskusi o státním rozpočtu na rok 2014 s výhledem na léta 2015 a 2016

Na 272. zasedání dne 27. dubna 2012 v Liblicích přijala Rada usnesení 272/A1 k Přípravě návrhu výdajů SR VaVaI 2013 – 2015, kde mimo jiné

*„6) ukládá předsednictvu zahájit bezprostředně práce na přípravě koncepce řízení VaVaI včetně financování,*

*7) ukládá sekretariátu Rady zajistit výjezdní pracovní setkání členů Rady v červnu 2012, které bude zaměřeno na nové principy rozdělování výdajů na VaVaI v příštích letech.“*

Tímto usnesením vyjádřila Rada svoji snahu o změnu způsobu přípravy návrhu výdajů státního rozpočtu na VaVaI v posledních letech a zvýšení transparentnosti.

Na jednání v Liblicích Rada projednávala také dokument 272/A2-a Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2015. V tomto dokumentu jsou uvedeny informace o výdajích SR VaVaI od roku 2009 a o možných scénářích pro aktualizaci NP VaVaI, což s přípravou rozpočtu úzce souvisí. Na jednání v prosinci 2011 Rada vzala na vědomí materiál 269/A4 Teze k udržitelnosti projektů OP VaVpI.

Plánované červnové pracovní setkání členů Rady se kvůli návštěvě pana Holdrena (USA) konalo v Praze, v Lichtenštejnském paláci dne 28. června 2012. Jeho část byla věnována volné debatě členů Rady na téma „financování VaVaI“. Členové Rady vyjádřili následující názory

- a) Podpora excelence ve výzkumu je prvkem, který by měl být brán při přípravě návrhu výdajů SR VaVaI výrazně v úvahu.
- b) V roce 2008 vláda při schvalování reformy předpokládala, že výdaje SR VaVaI meziročně porostou ve výši 8 %. Současná ekonomická situace však nedovoluje tento předpoklad naplnit (viz textová příloha A).
- c) Rada by měla při formulování nových principů pro přípravu návrhu výdajů SR VaVaI vzít především v úvahu závěry mezinárodního auditu, zpracovaného společností Technopolis.
- d) Rada by měla vzít v úvahu, že v posledních letech pomalu stoupá počet výzkumných organizací, které jsou příjemci institucionální podpory. Výdaje na institucionální podporu (tj. výzkumné záměry a rozvoj výzkumných organizací) však mírně klesají.
- e) Z důvodu posílení konkurenceschopnosti české ekonomiky by měla být dostatečně zajištěna finanční podpora programů aplikovaného výzkumu a vývoje.

Odbor výzkumu, vývoje a inovací připravil podle závěrů pracovního setkání Rady dne 28. června 2012 pro diskusi následující modelové podklady:

1. Institucionální podpora výzkumným organizacím, stabilizovaná dle doporučení Mezinárodního auditu, tj. průměry institucionální podpory za poslední tři roky (míněno podpory, která jde výzkumným organizacím VŠ a VVI, tedy nikoli na kofinancování operačních programů a mezinárodní spolupráci), viz tabulková příloha č. 1;
2. Přehled schválených závazků až do roku 2020, viz tabulková příloha č. 2.
3. Modelový výpočet podle různých způsobů započtení výsledků hodnocení (pouze  $J_{imp}$ ; všechny druhy výsledků), viz tabulková příloha č. 3.

Další otázkou k diskusi je míra zohlednění výsledků z Metodiky platné pro rok 2012 pro přípravu výdajů SR VaVaI na rok 2014.

Odbor výzkumu, vývoje a inovací po konzultaci se zpravodajem ing. Aimem připravil pro mimořádné jednání Rady další informace, které Rada požadovala.

### Výdaje na výzkum, experimentální vývoj a inovace

#### Výdaje ze státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace (v tis. Kč)

rok	2009	2010	2011	2012	2013
Instit. výdaje	13 858 664	13 586 817	13 453 929	13 536 352	12 894 586
Účel. výdaje	10 972 140	11 805 224	12 463 845	13 083 342	13 023 188
<b>Celkem</b>	<b>24 830 804</b>	<b>25 392 041</b>	<b>25 917 774</b>	<b>26 619 697</b>	<b>25 917 774</b>

*Poznámka: Delší časová řada celkových výdajů je uvedena v grafu v textové příloze A.*

### Závazky v příštích letech

V tabulkové příloze č. 2 jsou uvedeny již schválené celkové výdaje SR VaVaI. Z tabulky vyplývá, že „**volné finanční prostředky**“, tj. prostředky, které nejsou určeny k financování již schválený programů a skupin grantových projektů, na kofinancování OP, velkých infrastruktur, mezinárodní spolupráci a národních programů udržitelnosti, budou **v roce 2014 a 2015** k dispozici v objemu **12,0 mld. Kč**, v roce **2016 v objemu 13,5 mld. Kč**. V roce 2017 bude objem volných finančních prostředků činit 14,9 mld. Kč, v roce 2018 a 2019 přibližně 16 mld. Kč a v roce 2020 asi 18,5 mld. Kč.

V letech 2014 a 2015 jsou prakticky všechny účelové výdaje alokovány na schválené aktivity při zachování stávajícího poměru účelové a institucionální podpory.

Volné finanční prostředky mohou být využity v rámci institucionální podpory zejména na úhradu výdajů na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací, výdajů na činnost RVVI, GA ČR a TA ČR, nákladů na činnost AV ČR, mimořádná ocenění, pořádání veřejných soutěží ve výzkumu a vývoji, případně na posílení účelových výdajů nebo zahájení nových aktivit.

### OP VaVpI

V textové příloze B jsou uvedeny informace k udržitelnosti OP VaVpI. Z dostupných údajů vyplývá, že **financování prostřednictvím NPU I a II by mělo být zajištěno** v dostatečné míře. Na druhé straně **nedostatečně zajištěný zdroj nestátního financování** (zejména smluvní výzkum) vyvolá tlak na zvýšenou alokaci národních prostředků ve prospěch rozpočtových kapitol, ze kterých budou moci nová výzkumná zařízení čerpat finanční prostředky, a to zejména na tzv. kolaborativní výzkum (např. TA ČR – program Centra kompetence).

Textová příloha B obsahuje tabulku porovnávající prostředky alokované do NPU I a NPU II a požadavky projektů OP VaVpI, Prioritní osa 1 a 2 a tabulka s celkovými finančními nároky projektů OP VaVpI.

### Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací schválila vláda usnesením ze dne 19. července 2012 č. 552. Součástí dokumentu (str. 30) je orientační návrh finančního zajištění priorit po celou dobu realizace priorit. Mají-li být tyto priority naplněny, musí být vytvořeny potřebné rozpočtové nástroje pro jejich realizaci. Při vyhodnocení plnění opatření NP VaVaI (materiál mzR/A3) byla jako jeden z důvodů neplnění identifikována nedostatečná alokace finančních prostředků na opatření NP VaVaI.

Název prioritní oblasti	Podíl finančních prostředků
Konkurenceschopná ekonomika založená na znalostech	20 %
Udržitelnost energetiky a materiálových zdrojů	18 %
Prostředí pro kvalitní život	18 %
Sociální a kulturní výzvy	10 %
Zdravá populace	20 %
Bezpečná společnost	14 %

### Poměr mezi účelovými a institucionálními výdaji

Současný poměr (rok 2012) mezi veškerými účelovými a institucionálními výdaji je přibližně 1:1. Při zúžení institucionálních výdajů pouze na součet výdajů na výzkumné záměry a dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací a účelových výdajů na výdaje na grantové a programové projekty je vzájemný poměr **55,8%:44,2%**, což představuje **účelovou** podporu ve výši **11 207 387 tis Kč** a **institucionální** podporu ve výši **8 874 236 tis. Kč**

### Výdaje na výzkumné záměry a dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací

**V roce 2009** byly výdaje na výzkumné záměry **9,5 mld. Kč**. **V roce 2012** byly výdaje na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací + výzkumné záměry pouze **8,8 mld. Kč**.

**Mezi roky 2009 a 2012** se počet příjemců institucionální podpory **zvýšil o 25 organizací**, ale objem poskytovaných prostředků se **snížil o 0,7 mld. Kč**.

### Seznam textových příloh

Příloha A Ekonomická situace a výdaje na VaVaI

Příloha B Strukturální fondy EU a udržitelnost center OP VaVpI

Příloha C Legislativní souvislosti

Příloha D Výňatek z platné Národní politiky VaVaI

Příloha E 273/A2\_c Nové principy rozdělování výdajů na VaVaI v příštích letech

### Seznam tabulkových příloh

Příloha č. 1 Průměry institucionálních výdajů SR VaVaI

Příloha č. 2 Přehled schválených závazků

Příloha č. 3 Podpora na RVO a VZ dle způsobu započítání výsledků hodnocení